

ПЕДАГОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті висвітлено проблемні питання забезпечення якості дошкільної освіти. Розглянуто сутність та особливості педагогічного моніторингу як технології управління якістю освіти; розкрито мету, завдання, принципи, функції та етапи педагогічного моніторингу; визначено критерії та показники оцінки якості управління освітнім процесом у закладах дошкільної освіти; висвітлено питання організації та запровадження моніторингу в систему дошкільної освіти.

Ключові слова: контроль, критерій, моніторинг, моніторингове дослідження, педагогічний моніторинг, якість дошкільної освіти.

© Козак Л.В., 2018

Вступ. Актуальність проблеми якості дошкільної освіти пов'язана із загальними орієнтирами процесу вдосконалення системи освіти на усіх рівнях. Якісна дошкільна освіта визначається фахівцями як системне поняття, яке охоплює всі аспекти діяльності закладу дошкільної освіти і пов'язане з оцінкою здоров'я вихованців, їхнім інтелектуальним, моральним та естетичним розвитком (К.Л. Крутій); процес і результат удосконалення здібностей та поведінки зростаючої особистості, створення сприятливих умов для досягнення нею фізичної, психічної та соціальної зрілості, отримання можливості для індивідуального зростання, вияву творчих здібностей, актуалізації свого природного потенціалу (Енциклопедія освіти); збалансована відповідність усіх аспектів освіти певній меті, потребам, вимогам, нормам і стандартам; сукупність якостей і характеристик, реалізація яких у педагогічному процесі сприяє різнобічному розвитку дитини, збереженню її здоров'я, успішному переходу до наступного вікового періоду (Н.О. Фроленкова) (Козак Л.В., 2018, с. 200–201).

Слід зазначити, що у сучасній теорії та практиці дошкільної освіти відсутні єдині параметри, критерії і показники, за якими можна було б визначити її якість та результати. Ми посилаємось на науковий підхід, що характеризує якість дошкільної освіти через сукупність таких груп критеріїв: якість умов, які забезпечують оптимальну життєдіяльність кожної дитини та стабільне функціонування колективу закладу дошкільної освіти; якість освітнього процесу (яка проявляється у співпраці педагогів, дітей та їхніх батьків у досягненні цілей освітньої діяльності; плануванні та організації

різної дитячої діяльності з урахуванням інтересів та потреб дітей; рівності педагогів і дітей як партнерів у цій діяльності) та якість результатів освіти (показники особистісного росту випускника закладу дошкільної освіти) (К.Л. Крутій, О.В. Янко та ін.).

Важливим інструментом визначення та оцінювання якості дошкільної освіти є педагогічний моніторинг. Він надає об'єктивну інформацію про дійсний стан останньої, а отже, відкриває можливості для постійних продуктивних змін цієї якості, що виявляються в цілях, структурі, змісті, технологіях, процесі та результатах освіти.

Аналіз досліджень та публікацій засвідчив, що проблема моніторингу широко висвітлювалася за такими напрямками, як обґрунтування наукових підходів до розкриття сутності педагогічного моніторингу (В. Андреев, О. Касьянова, О. Ляшенко, О. Савченко); характеристика теоретичних основ управління якістю освіти в закладах загальної середньої освіти (Л. Ващенко, О. Лукіна, О. Майоров, Н. Маркова) та у закладах дошкільної освіти (О. Янко); виокремлення й характеристика методологічних засад проведення моніторингу (Т. Волобуєва, Г. Єльнікова, О. Локшина, О. Островерх), зокрема якості дошкільної освіти (К. Крутій).

Разом із тим проведений аналіз свідчить, що проблема моніторингу як технології управління якістю дошкільної освіти ще не знайшла остаточного вирішення. Важливим залишається питання критеріїв, механізмів та процесів застосування моніторингу задля забезпечення якості дошкільної освіти.

Метою статті є аналіз наукових підходів до застосування моніторингу як технології управ-

ління якістю дошкільної освіти; визначення функцій, принципів й етапів педагогічного моніторингу; висвітлення процесу організації та застосування моніторингу в експертній оцінці діяльності закладів дошкільної освіти і педагогів.

Результати дослідження. Поняття «моніторинг» введено в науковий обіг у 60-х роках ХХ ст. Одне з перших його нормативних визначень подано в 1977 р. у Міжнародній енциклопедії освіти — технологія постійного спостереження конкретного явища, його оцінки і прогнозування розвитку. Моніторинг у галузі освіти нині розглядається як система збору, збереження та розповсюдження інформації про освітню систему або окремі її компоненти, що дає змогу дійти висновку про стан об'єкта і спрогнозувати його розвиток (О. Майоров, О. Локшина, Т. Лукіна, О. Ляшенко та ін.). Основне призначення моніторингу полягає в наданні управлінської інформації — надійної, оперативної, ґрунтовної — щодо досягнутого стану освітньої галузі, сутності та причин виникнення проблем, ступеня впливу зовнішніх чинників на перебіг процесів, ефективності прийняття управлінських рішень і ходу освітніх реформ тощо (Методика і технології оцінювання діяльності загальноосвітнього навчального закладу, 2012).

Зазначимо, що поняття «моніторинг» не завжди однозначно тлумачиться у педагогічній літературі й освітянській практиці. О. Ішутіна виокремлює два основних підходи до його визначення: інформаційно-статичний, зміст якого полягає в зборі інформації про відповідність нормам, стандартам, критеріям якості; та прогностично-продуктивний, у межах якого науковці визначають моніторинг як проміжну ланку для досягнення інших цілей — керованого навчання, управлінських рішень, методичних розробок тощо (Ішутіна О.Є., 2018).

Так, представники інформаційно-статичного підходу (О. Авраменко, Н. Пасічник, О. Резіна та ін.) при визначенні моніторингу акцентують увагу на якості навчально-виховного процесу і визначають педагогічний моніторинг як неперервну, науково обґрунтовану, діагностико-прогностичну комплексну систему збирання, зберігання, аналізу й розповсюдження інформації про якість освітніх послуг на основі їх відповідності визначеним цілям та отриманим результатам. Прихильники прогностично-продуктивного підходу (Г. Єльнікова, Т. Єсенкова, І. Маноха та ін.) розглядають моніторинг як відстеження результативності та спостереження за динамікою різних складових навчального процесу, прогнозування подальшого розвитку й виро-

блення на цій підставі відповідних рішень. Цю думку також поділяють Н. Денисова, О. Коваленко та Р. Яковлева, додаючи до визначення моніторингу прогностичний чинник: моніторинг — спеціальна система безперервного і тривалого спостереження, контролю, оцінювання стану системи, прогнозування на підставі отриманих об'єктивних даних динаміки й основних тенденцій її розвитку. В. Горб тлумачить моніторинг як педагогічну технологію освітньої діяльності, орієнтовану на отримання науково обґрунтованої інформації про хід і результати освітнього процесу, виконання виховних функцій у навчальному закладі (Ішутіна О.Є., 2018, с. 57–58).

Наведені положення дають змогу визначити педагогічний моніторинг як неперервне, довготривале спостереження, контроль й оцінювання стану освітнього процесу та управління ним, прогнозування на підставі отриманих об'єктивних даних динаміки його розвитку. Цей вид моніторингу становить технологію управління, оскільки є системою збору і використання такої інформації, без якої неможлива побудова керованого технологічного освітнього процесу.

Замовниками моніторингових досліджень можуть бути різні учасники освітнього процесу, які зацікавлені в об'єктивному оцінюванні освітніх послуг, що їх надають навчальні заклади. А. Єрмола стверджує, що ініціатори моніторингових досліджень мають чітко усвідомлювати мету, предмет моніторингу (що треба досліджувати і для чого) та його наслідки й бути готовими до сприйняття об'єктивної інформації. Крім того, вони повинні пам'ятати, що висновки таких досліджень обов'язково матимуть певні наслідки, зокрема морального характеру (Єрмола А., 2008, с. 21).

Об'єктами моніторингу можуть бути зміст освіти, освітній процес і його результати, якість діяльності педагогів, якість управління, якість засвоєння навчального матеріалу, сформованість особистих якостей випускників тощо.

Основна мета моніторингу — оперативно виявляти всі зміни, що відбуваються у галузі освіти та прогнозувати подальші шляхи розвитку системи освіти. Крім того, на підставі даних моніторингу стає можливим здійснення корекції діяльності тих чи тих ланок функціонування освітньої системи, підвищення майстерності педагогів.

Відповідно до мети педагогічний моніторинг виконує такі завдання:

— експертна оцінка результатів освітньої системи за всіма аспектами її функціонування (організаційний, навчально-виховний, управлінський, психологічний, інноваційний тощо);

— відстеження результатів навчальної діяльності учнів, студентів, досягнення ними стандарту освіти;

— експертиза рівня педагогічної й управлінської професійної компетентності;

— прогнозування розвитку закладу освіти на підставі отриманих даних певного етапу педагогічного моніторингу;

— розв'язання управлінських завдань на підставі контрольних і прогностичних висновків;

— супровід дослідницько-експериментальної роботи в освіті;

— оцінка інноваційної діяльності освітніх закладів, ефективності та результативності (Яковлева Р., 2018, с. 5).

Вирішення проблеми якості освіти залежить від того, наскільки своєчасно й адекватно реагують заклади освіти на зміни зовнішнього середовища, на потреби суспільства, соціальне замовлення, наскільки ефективні й педагогічно виправдані дібрані методи і технології, наскільки об'єктивною, незалежною та систематичною буде експертиза діяльності.

Слід зазначити, що сенс педагогічного моніторингу у виконанні взаємопов'язаних функцій, а саме:

— інформаційної, що дає можливість з'ясувати результативність освітнього процесу на підставі вивчення особливостей його перебігу і чинників, що впливають на нього, забезпечити зворотний зв'язок тощо;

— діагностичної, що передбачає комплексне психолого-педагогічне вивчення якості освіти, навчання, виховання, розвитку дитини в закладі освіти, а також рівня компетентності дитини;

— оцінювальної, що забезпечує кількісно-якісну оцінку діяльності закладу, вихователів, дітей;

— орієнтувальної, спрямованої на визначення мети і завдань діяльності закладу, зазначених у плануванні, виявлення та усунення негативних рис, факторів, явищ;

— активізуючої, яка відкриває можливості для пошуку нових методик навчання, перебудови освітнього процесу й управління ним з метою поліпшення якості освітніх послуг;

— формуючої, спрямованої на організацію індивідуальної роботи з дітьми;

— корекційної, яка полягає у дидактичній корекції освітнього процесу, психолого-педагогічній корекції особистості на шляху її саморозвитку.

Для того щоб у результаті моніторингу була отримана необхідна педагогічна інформація, він повинен ґрунтуватися на таких загальних принципах: об'єктивності (максимальне уник-

нення суб'єктивних оцінок, врахування позитивних і негативних результатів, створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу); комплексності (дослідження різноманітних аспектів освітнього процесу, обробка й аналіз отриманих даних); безперервності (тривалість спостережень за станом освіти); перспективності (спрямованість на розв'язання актуальних завдань розвитку освіти); рефлексивності (аналіз результатів навчально-виховної діяльності, здійснення самооцінки й самоконтролю); систематичності (проведення моніторингу в певній послідовності); гуманістичної спрямованості (створення обстановки доброзичливості, довіри, поваги до особистості, позитивного емоційного мікроклімату); відкритості й оперативності доведення результатів досліджень до відповідних органів управління, інших установ (Яковлева Р., 2018, с. 5).

Впровадження педагогічного моніторингу у закладах освіти передбачає мобілізацію зусиль керівників і педагогів на його реалізацію; визначення показників, критеріїв та методики оцінювання, спостереження, корекції, аналізу й узагальнення результатів, управління процесом навчання і виховання дітей.

І.Р. Кіндрат на основі визначення компонентів якості освітнього процесу розроблено три блоки критеріїв оцінки якості управління освітнім процесом у закладі дошкільної освіти. Кожен з них співвідноситься з рівнями управління: стратегічний рівень стосується якості умов (якість цілепокладання), структурно-змістовному рівню відповідає оцінка якості організації освітнього процесу, а на оперативному рівні розглядається оцінка якості результату освітнього процесу (Кіндрат І.Р., 2013).

Основу якості управління освітнім процесом дослідниця вбачає в якості цілепокладання. Критеріями ефективного цілепокладання визначає такі: інноваційний потенціал педколективу (створення умов для залучення педагогів до інноваційної діяльності, здатність педагогів до самоосвіти та саморозвитку, використання інновацій в освітньому процесі); інтегративність освітнього процесу (готовність педагогів до реалізації засад інтегрованої освіти; інтеграційні аспекти планування та побудови освітнього процесу); єдність ціннісних орієнтирів та психологічний клімат у колективі. До характеристик освітнього процесу, які засвідчують його якість, віднесені такі: адекватність педагогічних зусиль (раціональна організація життєдіяльності дітей, оптимізація планування освітнього процесу); технологічність (оптимальна система планування освітнього про-

цесу, легка відтворюваність моделі освітнього процесу); характер взаємодії дорослих та дітей (збереження самоцінності дошкільного дитинства, взаємодія у системах «дорослі — діти» на засадах партнерства). Критеріями якості результату освітнього процесу дослідниця вибирала ті, що характеризують рівень розвиненості дитини, зокрема, в аспекті формування у неї цілісної картини світу, а саме: сформованість основ світогляду (спостережливість, цілісне сприйняття картини світу, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та робити умовисновки); самостійність та відповідальність у пізнавальній діяльності (допитливість; активність та самостійність у ситуаціях пізнання); комунікативна компетентність (адекватна поведінка в ситуаціях спілкування, розвиток уяви в контексті загального мовленнєвого розвитку) (Кіндрат І.Р., 2013).

На основі аналізу наукових досліджень і перспективного педагогічного досвіду К.Л. Крутій висунуто припущення, що моніторинг буде чинником управління якістю дошкільної освіти і розвитку суб'єктів за таких умов: забезпечення суб'єктів освітнього процесу всіх рівнів достовірною інформацією, що дає уявлення про кількісні та якісні зміни в розвитку; включення до змісту моніторингу апробованих і коректних діагностик; порівняння отриманих результатів з досягненнями того ж суб'єкта в межах вимог до змісту освіти (Крутій К.Л., 2015, с. 69).

Як зазначає дослідниця, за наслідками моніторингу якості дошкільної освіти можна виявити таке: відповідність (чи навпаки) статутних документів статусу закладу дошкільної освіти; урахування (чи навпаки) реальної соціальної ситуації, зв'язку з основними статутними документами річних планів; відповідність сучасним вимогам перспективно-календарного планування, а саме: чи має місце дублювання статусних і додаткових програм, чи не використовуються програми, що не мають методичного забезпечення; наявність (або відсутність) серйозної, планової роботи щодо розвитку кадрового потенціалу закладу дошкільної освіти; відповідність (чи навпаки) психологічного супроводу розвитку дитини статусу дошкільного закладу і сучасній нормативно-правовій базі тощо (Там само).

Реалізується моніторинг за допомогою комплексу методів і чітко розроблених процедур. До числа основних методів, які можна ефективно застосовувати в процесі розробки технологій педагогічного моніторингу, відносять такі емпіричні та теоретичні методи: спостереження, опитування (інтерв'ю, анкетуван-

ня), бесіда, природний і діагностичний експерименти, моделювання.

Сам процес отримання інформації в ході педагогічної діагностики має відповідати таким вимогам:

— науковості, яка передбачає отримання інформації науковими методами і закріплення способами фіксації наукових фактів;

— валідності, що забезпечує відповідність пропонованих контрольних завдань змісту навчального матеріалу, чіткість критеріїв виміру й оцінки, можливість підтвердження позитивних і негативних результатів різними способами контролю;

— надійності, що передбачає сталість результатів, отриманих за повторним контролем, і проведення досліджень різними експертами;

— етичності інформації, що захищає людину від несанкціонованого вторгнення в особистісну зону діяльності;

— доцільності інформації, що припускає розуміння системи педагогічних й андрагогічних цілей освітнього процесу в закладі освіти.

Спираючись на теоретичні положення, педагогічний моніторинг у системі дошкільної освіти має пройти такі етапи:

1) визначення теоретичних та методичних засад моніторингу, мети і завдань, розробка показників і критеріїв якості дошкільної освіти;

2) розробка та відпрацювання механізмів проведення моніторингу, його науково-методичне забезпечення;

3) виконання програми моніторингових досліджень, отримання інформації;

4) обробка та аналіз даних;

5) розробка системи заходів щодо стабілізації стану системи або переводу її на більш якісний рівень.

Наступними діями після моніторингу передбачається проведення корекційних заходів (психолого-педагогічних, методичних, організаційних тощо) на підставі отриманих результатів аналізу.

Володіння методом педагогічного моніторингу є однією зі складових методологічної культури педагога дошкільної освіти, формування конструктивно-діяльній позиції педагога-дослідника, значення якої зростає на сучасному етапі розвитку педагогічної науки і практики. Все це, своєю чергою, є неодмінною умовою професійного самовизначення кожного педагогічного працівника. Умовою того, що, ставши носієм такої культури і стоячи на такій платформі, педагог зможе не тільки концептуально осмислювати свою діяльність, а й самостійно створювати нові методики і технології навчання

й виховання дошкільнят, що відповідають сучасним цілям якісної дошкільньої освіти.

Висновок. На сучасному етапі моніторингові дослідження якості дошкільньої освіти в Україні є надзвичайно актуальними, тому що в процесі моніторингу здобувається об'єктивна інформація про якість освіти на різних рівнях, прогнозується її розвиток; органи державної влади, громадськість забезпечуються статистичною та аналітичною інформацією про якість дошкільньої освіти. Педагогічний моніторинг розглядаємо як систему неперервного, довготривалого спостереження, контролю й оцінювання стану освітнього процесу та управління ним, прогнозування на підставі отриманих об'єктивних даних динаміки його розвитку. Цей вид моніторингу становить технологію управління, оскільки є системою збору і використання такої інформації, без якої неможлива побудова керованого технологічного освітнього процесу. Об'єктами моніторингу можуть бути як окремі підсистеми

освіти, так і різні аспекти та процеси, що відбуваються в цій системі: зміст освіти, освітній процес і його результати, якість діяльності педагогів, якість управління, якість засвоєння навчальних дисциплін, сформованість особистих якостей випускників. Основна мета моніторингу — оперативно виявляти всі зміни, що відбуваються у галузі дошкільньої освіти та прогнозувати подальші шляхи розвитку системи освіти. На підставі даних моніторингу стає можливим здійснення корекції діяльності тих чи тих ланок функціонування освітньої системи, підвищення майстерності педагогів. Вирішення проблеми якості освіти залежить від того, наскільки своєчасно й адекватно реагуватимуть заклади дошкільньої освіти на зміни зовнішнього середовища, на потреби суспільства, соціальне замовлення, наскільки ефективні й педагогічно виправдані дібрані методи і технології, наскільки об'єктивною, незалежною і систематичною буде експертиза діяльності.

ДЖЕРЕЛА

1. Єрмола А.М. Технологія моніторингу якості освіти: навч.-метод. посіб. Харків: Курсор, 2008. С. 21.
2. Ішутіна О.Є. Проблема моніторингу якості вищої освіти в Україні *Science Review*. 5 (12), Vol. 1, June 2018. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_sr/01062018/5624
3. Кіндрат І.Р. Управлінські аспекти моніторингу якості дошкільньої освіти в умовах інтегрованого освітнього процесу. *Modern directions of theoretical and applied researches*. 2013. 19–30 March. URL: <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/conference/the-content-of-conferences/archives-of-individual-conferences/march-2013>
4. Козак Л.В., Швидка І.А. Якість дошкільньої освіти на сучасному етапі *Освітологічний дискурс*. 2018. № 3–4 (22–23). С. 198–208. URL: <http://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/545>
5. Крутий К.Л. Проблеми запровадження моніторингу дошкільньої освіти та шляхи їх вирішення. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Педагогічні науки*. 2015. Вип. 2 (2). С. 67–70.
6. Ляшенко О.І., Лукіна Т.О., Булах І.Є., Мруга М.Р.К. Методика і технології оцінювання діяльності загальноосвітнього навчального закладу: посіб. К.: Педагогічна думка, 2012. 160 с.
7. Майоров А.Н. Моніторинг в освіті. М.: Интеллект-Центр, 2005. 424 с.
8. Моніторинг якості освіти: становлення та розвиток в Україні: Рекомендації з освітньої політики / під заг. ред. О.І. Локшиної. К.: К.І.С., 2004. 160 с.
9. Яковлева Р.С., Денисова Н.В., Коваленко О.В. [та ін.] Моніторинг: практика впровадження. К.: Вид-во «Плеяди», 2005. 112 с.

REFERENCES

1. Yermola, A. M. (2008). *Tekhnolohiia monitorynhu yakosti osvity* [Technology for Monitoring the Quality of Education]. Kharkiv: Kursor, 21 p. (in Ukrainian).
2. Ishutina, O. Ye. (2018). Problema monitorynhu yakosti vyshchoi osvity v Ukrayini [The Problem of Monitoring the Quality of Higher Education in Ukraine]. *Science Review*, 5(12), Vol.1. (in Ukrainian). https://doi.org/10.31435/rsglobal_sr/01062018/5624
3. Kindrat, I. R. (2013). *Upravlinski aspekty monitorynhu yakosti doshkilnoi osvity v umovakh intehrovanoho osvitnioho protsesu* [Management Aspects of Monitoring the Quality of Preschool Education in an Integrated Educational Process]. *Modern Directions of Theoretical and Applied Researches*, 19–30 (in Ukrainian). <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/conference/the-content-of-conferences/archives-of-individual-conferences/march-2013>

4. Kozak, L. V., Shvydka, I. A. (2018). Yakist doshkilnoi osvity na suchasnomu etapi [The Quality of Preschool Education at the Present Stage] *Osvitologichnyi dyskurs*, № 3–4, pp. 22–23 (in Ukrainian). <http://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/545>
5. Krutii, K. L. (2015). Problemy zaprovadzhennia monitorynhu doshkilnoi osvity ta shliakhy yikh vyrishennia [Problems of Introduction of Monitoring of Preschool Education and Ways of Their Solution]. *Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnoho universytetu. Seriiia «Pedahohichni nauky»*, Vypusk 2 (2) (in Ukrainian).
6. Lokshyna, O. I. (2004). Monitorynh yakosti osvity: stanovlennia ta rozvytok v Ukraini: Rekomendatsii z osvithnoi polityky [Methodology and Technology for Assessing the Activity of a Comprehensive Educational Institution]. K.: K.I.S, 424 p.
7. Liashenko, O. I., Lukina, T. O., Bulakh, I. Ye., Mruha, M. R. (2012). Metodyka i tekhnolohii otsiniuvannia diialnosti zahalnoosvitnioho navchalnoho zakladu [Methodology and Technology for Assessing the Activity of a Comprehensive Educational Institution]. K.: Pedahohichna dumka (in Ukrainian).
8. Maiorov, A. N. (2005). Monitoring v obrazovanii [Monitoring in Education] M.: Intellect-Tsentr, 160 p. (in Russian).
9. Yakovleva, R. S., Denysova, N. V., Kovalenko, O. V. (2005). Monitorynh: praktyka vprovadzhennia [Monitoring: Implementation Practice]. K.: Vydavnytstvo «Pleiady», 112 p. (in Ukrainian).

Козак Л.В.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ МОНИТОРИНГ КАК ТЕХНОЛОГИЯ УПРАВЛЕНИЯ КАЧЕСТВОМ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

В статье освещены проблемные вопросы обеспечения качества дошкольного образования. Рассмотрены сущность и особенности педагогического мониторинга как технологии управления качеством образования; раскрыты цели, задачи, принципы, функции и этапы педагогического мониторинга; определены критерии и показатели оценки качества управления образовательным процессом в учреждениях дошкольного образования; освещены вопросы организации и внедрения мониторинга в систему дошкольного образования.

Ключевые слова: контроль, критерий, мониторинг, мониторинговое исследование, педагогический мониторинг, качество дошкольного образования.

L. Kozak

PEDAGOGICAL MONITORING AS TECHNOLOGY OF MANAGING QUALITY OF EDUCATION

The article shows problematic issues of preschool education qualities; the essence and peculiarities of pedagogical monitoring as a technology of quality management education are considered. The pedagogical monitoring is continuous, long-term observation, control and evaluation of educational process and self-management as well as forecasting the dynamics of its development by analyzing the received data. Pedagogical monitoring refers the technology of educational activity; it focused on obtaining objective information of the course and results of the educational process, forecasting its development and management. The objects of monitoring can be both separate subsystems of education, as well as various aspects and processes taking place in this system: the content of education, educational process and its results, the quality of teachers' activities, quality of management, the quality of mastering of academic disciplines, the formation of personal qualities of graduates. The main purpose of monitoring is to promptly identify all changes taking place in the field of education and predict further ways of developing the education system. Based on monitoring data it becomes possible to carry out correction of the activity of various sections of the functioning of the educational system, and increase the skill of teachers. The article highlights the process of organization and application of monitoring in the system of preschool education.

Key words: control, criterion, monitoring, monitoring research, pedagogical monitoring, quality of preschool education.

Стаття надійшла до редакції 01.12.2018.

Прийнято до друку 05.12.2018.